

Oinarriak

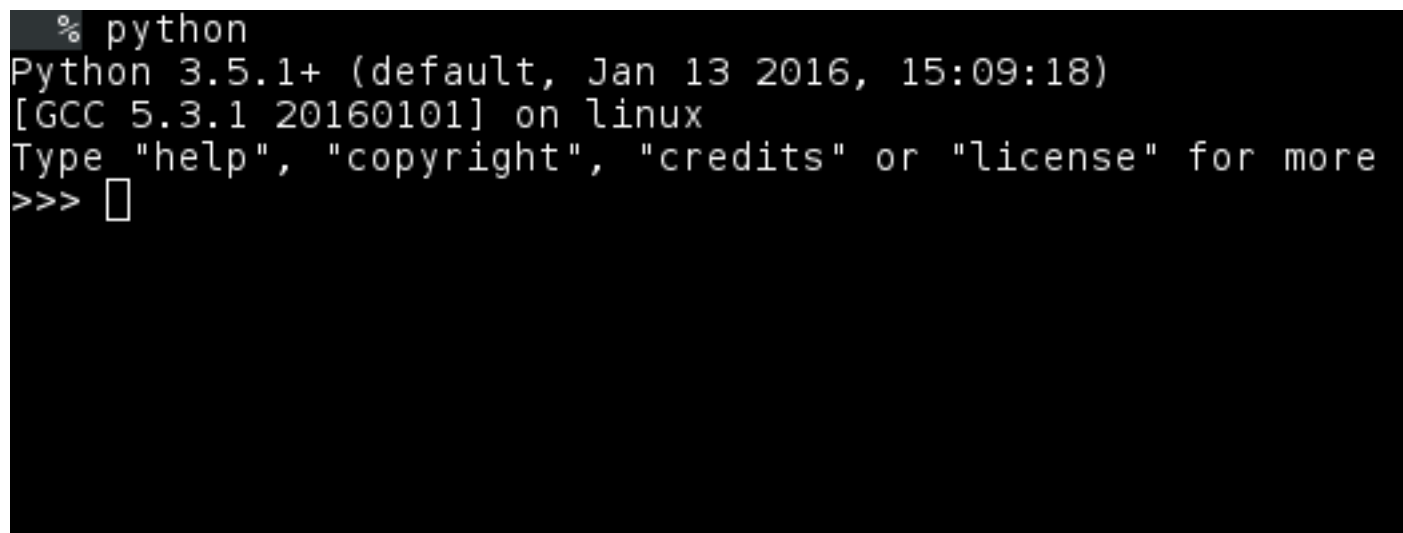
Aitzol Naberan

March 8, 2016

1 Python oinarriak

1.1 Python interprete interaktiboa

- Modu iteratiboan Python erabiltzea ahalbidetzen du
- Martxan jartzeko:
 - Sakatu Windows tekla
 - Bilatu 'Terminala'
 - Exekutatu python


```
% python
Python 3.5.1+ (default, Jan 13 2016, 15:09:18)
[GCC 5.3.1 20160101] on linux
Type "help", "copyright", "credits" or "license" for more
>>> █
```

Figure 1: Terminala

- Nola atera interpretetik
 - Sakatu Ctrl + D

1.1.1 Noiz erabili interpretea

- Hizkuntzaren ezaugarriren bat frogatzeko
- Beharrezko ditugun paketeak ondo instalatuta dauden frogatzeko
- Eskaintzen duen dokumentazioa erabiltzeko
- Kodea testean eta debugatzeko

1.1.2 Noiz EZ erabili interpretea interaktiboa

- Programa luzeak idazteko
- Gorde nahi dugun kodea sortzeko

1.2 Hello world

- Edozein programazio lengoaia ikastean egin beharrekoa

```
In [1]: print("Hello world")
```

```
Hello world
```

1.3 Laguntza nola lortu

- Interprete interaktiboa laguntza jatorri handia da
- Hona hemen hiru era interprete interaktiboan laguntza lortzeko

dir

- Objektuaren atributu eta metodo guztiak zerrendatzen ditu

```
In [2]: dir(print)
```

```
Out[2]: ['__call__',
         '__class__',
         '__delattr__',
         '__dir__',
         '__doc__',
         '__eq__',
         '__format__',
         '__ge__',
         '__getattribute__',
         '__gt__',
         '__hash__',
         '__init__',
         '__le__',
         '__lt__',
         '__module__',
         '__name__',
         '__ne__',
         '__new__',
         '__qualname__',
         '__reduce__',
         '__reduce_ex__',
         '__repr__',
         '__self__',
         '__setattr__',
         '__sizeof__',
         '__str__',
         '__subclasshook__',
         '__text_signature__']
```

help

- Man itxurako lehia bat zabaltzen du.
- Bereziki interesgarria liburutegi oso bat aztertzeko

```
In [4]: help(print)
```

```
Help on built-in function print in module builtins:
```

```
print(...)
    print(value, ..., sep=' ', end='\n', file=sys.stdout, flush=False)
```

Prints the values to a stream, or to sys.stdout by default.
Optional keyword arguments:
file: a file-like object (stream); defaults to the current sys.stdout.
sep: string inserted between values, default a space.
end: string appended after the last value, default a newline.
flush: whether to forcibly flush the stream.

`__doc__`

- Funtzioek `docstring` deritzon atributu bat zehazten dute. Berau ikusteko erabiltzen da.

```
In [5]: print(print.__doc__)
```

```
print(value, ..., sep=' ', end='\n', file=sys.stdout, flush=False)
```

Prints the values to a stream, or to sys.stdout by default.
Optional keyword arguments:
file: a file-like object (stream); defaults to the current sys.stdout.
sep: string inserted between values, default a space.
end: string appended after the last value, default a newline.
flush: whether to forcibly flush the stream.

1.4 Fitxategietatik exekutatzeko

`.py` fitxategi bat interpretearekin exekutatu

- Gorde kodea `.py` fitxategi batean
- Exekutatu

```
echo 'print("Hello world")' > helloworld.py  
python helloworld.py
```

- Kodea sekuentzialki exekutatu da

script exekutagarri bat sortu (*nix)

- Sortu script fitxategi bat

```
#!/usr/bin/env python  
print("Hello world")
```

- Demagun `helloworld-script` deitu dugula

```
chmod u+x helloworld-script  
./helloworld-script
```

1.5 Lengoaiaren diseinu kontu batzuk

- Irakurterreza izateko diseinatuta dago lengoaia. Adibidez, sinboloak erabili beharrean hitzak erabilzen ditu (`and`, `or`, `not`,...)
- Kode blokeak (iterazio, funtzioak, klaseak...) indentazio bidez zehazten dira
- Printzipioz agindu bakoitza lerro batean adierazi behar da (indentazioa medio), baina ‘ ’ karakterea erabili daiteke lerro anitzetan banatzekoa agindu bat.

Hemen hasiko gara Python lengoaren oinarriak ikusten
Erakutsitako adibideak zuzenean frogatu daitezke interprete interaktiboan

2 Aldagiak

- Aldagaiak dinamikoki zehazten dira
 - Ez da beraien mota zehaztu behar
 - Exekuzioan zehar mota desberdinetako balioak hartu ditzazkete
- Esleipen karakterea '='

```
In [7]: a = 2
```

- Aurrez zehaztu gabeko aldagaien bat atzitzen saiatzeak errorea eragingo du

```
In [8]: print(zehaztu_gabeko_alagaia)
```

```
-----  
  
NameError Traceback (most recent call last)  
  
  <ipython-input-8-61bca81ba547> in <module>()  
----> 1 print(zehaztu_gabeko_alagaia)  
  
NameError: name 'zehaztu_gabeko_alagaia' is not defined
```

2.1 Aldagaien izendatzea

- Aldagai izenaren lehen elementua hizki bat izan behar da
- N luzerako karaktere kateak dira, non $N \geq 1$
- Hizki zein zenbakiz osatuta egon daitezke
- _ karakterea hizki bat da (hortaz aldagai izendatze hasieran erabili daiteke)
- Ezin dira Pythoneko hitz erreserbatuen berdinak izan
- Pythonek maiuskula eta minuskulak bereizten ditu

```
In [1]: 2aa = 2
```

```
File "<ipython-input-1-cae5a3925636>", line 1  
2aa = 2  
  ^  
SyntaxError: invalid syntax
```

```
In [3]: a = 2  
        A = 5  
        a == A
```

```
Out[3]: False
```

2.2 Hitz erreserbatuak

and
False
not
as
finally
or
assert
for
pass
break
from
print
class
global
raise
continue
if
return
def
import
True
del
in
try
elif
is
while
else
lambda
with
except
None
yield
exec
nonlocal

- Python 3.7tik aurrera async eta await ere hitz erreserbatuak izango dira

Ez da zerrenda handia

```
In [9]: None = 0
```

```
File "<ipython-input-9-86d92d4f51b6>", line 1
None = 0
      ^
SyntaxError: can't assign to keyword
```

3 Komentarioak

- Lerro bakarreko komentarioak `#` karaktereaz adierazten dira

```
# Hau komentario bat da
```

- Lerro anitzeko komentarioak hiru komatxo artean (single, zein bikoitz) adierazten dira

```
"""  
Lerro bat baino gehiagotan  
adierazitako komentarioa  
"""
```

4 Oinarrizko eragiketa matematikoak

- Hauek dira oinarrizko zenbakizko datu motak

int
Zenbaki osoa
long
Zenbaki osoa
float
Koma higikorrekak
complex
Zenbaki konplexuak

4.1 Eragiketak

- Oinarrizko eragiketek (+, -, *, /) ohi bezala funtzionatzen dute

```
In [4]: gehi = 2 + 2  
ken = 2 - 2  
bider = 4 * 2  
zati = 4 / 2  
  
print(gehi)  
print(ken)  
print(bider)  
print(zati)
```

4
0
8
2.0

- Zatiketaren emaitza koma higikorrean bueltatzen da.
- Zatiketaren alde osoa lortzeko `//` erabili behar da
- Aldiz hondarra lortzeko `%`

```
In [1]: koma_higikorrean = 17 / 3  
osoa = 17 // 3  
hondarra = 17 % 5  
  
print(koma_higikorrean)  
print(osoa)  
print(hondarra)
```

5.666666666666667
5
2

- Berredurak adierazteko `**` erabiltzen da

```
In [5]: 5**2  
Out[5]: 25
```

4.2 Exekuzio ordena

- Eragiketak eskuinetik ezkerrera exekutatzen dira.
- Portaera hau aldatzeko parentesiak erabili daitezke

```
In [37]: print(2 + 2 * 3)  
print((2 + 2) * 3)
```

8
12

4.3 cast

- Datu bat motaz aldatzeko eragiketa da cast bat
- Karaktere kateak zenbaki oso bihurtzeko int() erabili dezakegu
- Karaktere kateak koma higikorreko zenbaki bihurtzeko float() erabili dezakegu

Ariketa 1 BEZ kalkulatu

Jaso terminaletik balio bat (momentuz suposa dezagun beti izango dela zenbakizkoa) eta dagokion BEZa (momentuz %21...) kalkulatu. Ondoren erakutsi pantailan emandako balioak izango lukeen kostu osoa.

Laguntza

Terminaletik datua jasotzeko input erabili behar da

4.4 Algebra boolearra eta eragiketa logikoak

- Eragigaiak: True eta False
- Eragiketak: and , or eta not
- Konparazio eragiketak: == , != , > , < , >= , <=

```
In [3]: x = True
        y = False
        print(x and y)
        print(x or y)
        print(not(x))
```

```
False
True
False
```

```
In [6]: x = 1
        y = 2
        print(1, x == y)
        print(2, x != y)
        print(3, x > y)
        print(4, x < y)
        print(5, x >= y)
        print(6, x <= y)
```

```
1 False
2 True
3 False
4 True
5 False
6 True
```

5 Kontrol egiturak

5.1 Baldintzazkoak

if

```
if EXPRESSION:  
    # EXPRESSION betetzen denerako kodea  
else:  
    # EXPRESSION betetzen ez denerako kodea
```

- else adarra ez da derrigorrezkoa
- beste baldintza bat konprobatu

```
if EXPRESSION:  
    # EXPRESSION betetzen ez denerako kodea  
elif EXPRESSION2:  
    # EXPRESSION ez da betetzen eta EXPRESSION2 bai  
else:  
    # EXPRESSION eta EXPRESSION2 ez dira betetzen
```

5.2 Iterazioak

for

```
for elem in iterable:  
    # Iterableko osagai bakoitzerako kodea
```

- range funtzioa erabili daiteke zenbakien iterable bat lortzeko

```
In [39]: for elem in range(5):  
        print(elem)
```

0
1
2
3
4

while

```
while BALDINTZA:  
    # BALDINTZA betetzen den bitartean exekutatu den kodea
```

5.3 Iterazioaren fluxua aldatzeko aginduak

- continue aginduak uneko iterazioa gelditu eta hurrengora iteraziora pasatzen da
- break aginduak exekuzio fluxua dagokion iterazio bloketik kanpora ateratzen du
- else sententzia for barruan

for sententziak else sententzia bat onartzen du. Sententzia honen edukia for blokearen bukaeran exekutatu da, baina baldin eta soilik baldin blokearen bukaera ez baldin bada break sententzia baten ondorioz gertatu

- pass sententzia

pass sententziak ez du ezer egiten. Sintaktikoki beharrezkoa denean erabiltzen da. Gehienez, ezer egiten ez duten komenientziazko klase minimoak eraiki, edo gero osatu beharreko zerbaiten oroigarri bezala erabiltzen da.

```
In [2]: for n in range(2, 10):
        for x in range(2, n):
            if n % x == 0:
                print(n, 'berdin', x, '*', n//x)
                break
        else:
            # loop fell through without finding a factor
            print(n, 'lehena da')
```

```
2 lehena da
3 lehena da
4 berdin 2 * 2
5 lehena da
6 berdin 2 * 3
7 lehena da
8 berdin 2 * 4
9 berdin 3 * 3
```

```
In [3]: for num in range(2, 10):
        if num % 2 == 0:
            print("Bikoitia", num)
            continue
        print("Bakoitia", num)
```

```
Bikoitia 2
Bakoitia 3
Bikoitia 4
Bakoitia 5
Bikoitia 6
Bakoitia 7
Bikoitia 8
Bakoitia 9
```

Ariketa 2 Batugailua

Batuketak egiten dituen kodea idaztea da ariketa honen helburua. Erabiltzaileak batu nahi dituen zenbakiak sartuko ditu banan banan. Zenbaki guztiak sartu ditunean 0 sartuko du. Orduan gure kodeak batuketaren emaitza aurkeztuko du pantailan.

Laguntza

while kontrol egitura erabiltzea gomendatzen da

Ariketa 3 Fibonacci

Fibonacciren zenbaki segidak.

Erabiltzaileari eskatu zenbat osagaiko zenbaki segida lortu nahi duen.

Laguntza

Ariketa hau era askotara ebatzi daiteke, baina for begiztekin egitea eskatzen da.

Ariketa 4 Ez dut gehiegi gastatu nahi

Erabiltzaile batek gastatu nahi duen diru kopuru jakin bat dauka. Ez du inondik inora diru hori baino gehiago gastatu nahi erosketan, eta horretan laguntzeko kodea prestatuko dugu. Lehenik eta behin jaso zein den erabiltzaileak gastatu nahi duen diru kopuru maximoa, eta jarraian galdetu erosi nahi dituen erosgaien prezioaz, muga gainditzen ez duen artean erosten jarraitu dezake erabiltzaileak.

Laguntza

Ariketa hau burutzeko kodea fitxategi batean gorde

6 Karaktere kateak

- Karaktere kateak adierazteko ' _ ' zein - " _ erabil daitezke.
- Bata edo bestea erabili ez dago inongo alderik (beste programazio lengoiaia batzuetan badago, gehienbat kontrol aldagaiekin)
- Dagoeneko erabili ditugu, print-en barruan

```
In [1]: 'karaktere katea'
```

```
Out[1]: 'karaktere katea'
```

```
In [2]: "karaktere katea"
```

```
Out[2]: 'karaktere katea'
```

- Karaktereak eskapatzeko \ karakterea erabili behar da

```
In [3]: 'Kakotx sinplea \' da hau'
```

```
Out[3]: "Kakotx sinplea ' da hau"
```

- Kakotx sinple eta bikoitzak nahasi daitezke

```
In [4]: '"Bai" esan zuen'
```

```
Out[4]: '"Bai" esan zuen'
```

6.1 Shell interaktiboak eta karaktere kateak gaitzake

- Shell interaktiboan ari garenean, emaitza kakotx artean agertuko da. Eskapatzeko karakterea ere erakutsiko da
- Batzuetan honek sarrera eta irteera desberdin ikustaraztea eragin dezake, baina errepresentazio kontu bat besterik ez da.
- Emaitza kakotx bikoitzen artean erakutsiko da, baldin eta bere barnean kakotx sinpleak baldin badaude.
- print funtzioak irteera irakurgarriago bat emango digu. Irekiera eta itxiera kakotxik ez du idatziko, eskape karaktererik ez du erakutsiko eta karaktere bereziak interpretatuko ditu (adb: { }n lerro jauzia)

```
In [5]: '"Agur t\'erdi" esan zigun'
```

```
Out[5]: '"Agur t\'erdi" esan zigun'
```

```
In [6]: print('"Agur t\'erdi" esan zigun')
```

```
"Agur t\'erdi" esan zigun
```

```
In [8]: 'Lehen lerroa\nBigarren lerroa'
```

```
Out[8]: 'Lehen lerroa\nBigarren lerroa'
```

```
In [9]: print('Lehen lerroa\nBigarren lerroa')
```

```
Lehen lerroa
Bigarren lerroa
```

6.2 Karaktere kateekin lanean

- Ez baldin badugu nahi `\` aurrizkidun karaktereak karaktere berezi bezala tratatzea raw bezala markatu dezakegu karaktere katea

```
In [10]: print('C:\nire\dokumentuak') # \n lerro jauzi karakterea da
```

```
C:
ire\dokumentuak
```

```
In [11]: print(r'C:\nire\dokumentuak') # Jarri arreta hasierako r hizkian
```

```
C:\nire\dokumentuak
```

- Lerro bat baino gehiago behar duten karaktere kateak sortzeko `_“”_` karaktere artean zehaztu behar ditugu
- Lerro anitzeko komentarioak bezalaxe
- Lerro jauzi karaktereak automatikoki ezartzen dira. Portaera hau aldatu daiteke `\` karakterea idatziz lerro bukaeran

```
In [12]: print("""\
        Lehen lerro jauzia idatziko
        ez
        duen karaktere katea""")
```

```
Lehen lerro jauzia idatziko
ez
duen karaktere katea
```

- Karaktere kateak elkarrekin lotzeko `_*_` eta `±` eragiketak erabili daitezke

```
In [31]: # 3 aldiz '123&' katea, eta bukaeran '56'
        3 * '123&' + '56'
```

```
Out[31]: '123&123&123&56'
```

6.3 Indexazioa eta zatikatzea

- Karaktere kateen elementu bakoitza indize bidez atzitu daiteke.
- Lehen elementuaren indizea 0 da eta azkenarena n-1 non n karaktere katearen luzera den.
- Ez dago character datu mota berezirik, 1 luzerako karaktere kateak dira
- Indize negatiboak ere erabili daitezke, non -1 ek azken elementua adierazten duen

```
In [25]: katea = 'Python'
        print(1, katea[0])
        print(2, katea[5])
        print(3, katea[-1])
```

```
1 P
2 n
3 n
```

- Existitzen ez den indize bat atzitzen saiatzen baldin bagara exekuzio errorea gertatuko da

```
In [15]: katea = 'Python'
        print(katea[6])
```

IndexError Traceback (most recent call last)

```
<ipython-input-15-184537b7cb3a> in <module>()
    1 katea = 'Python'
----> 2 print(katea[6])
```

IndexError: string index out of range

- Indexazioaz gain, zatikatu (slicing) ere egin ditzazkegu karaktere kateak
- Zatikatzek jatorrizko karaktere katearen azpimultzoak lortzeko balio du
- Aukeratu nahi dugun zatia [n:m] bezala adieraziko dugu, non:
 - n jaso nahi dugun lehen posizioa
 - m jaso nahi ez dugun lehen posizioa

```
In [16]: katea = 'Python'
         print(1, katea[0:2]) # 0 posiziotik hasi eta 1 posiziorarteko zatia
         print(2, katea[2:5]) # 2 posiziotik hasi eta 4 posiziorarteko zatia
```

```
1 Py
2 tho
```

- Hau da, lehen zenbakia (n) beti bueltazen da, eta azkena (m) beti kanporatzen da
- Honela ba s katea beti izango da s[:i] + s[i:]-ren berdina

```
In [40]: katea = 'Python'
         print(katea[:2] + katea[2:])
         print(katea[:4] + katea[4:])
```

```
Python
Python
```

- Zatiketa indizeek besterik ezeko balio seguruak dauzkate.
 - Zehaztu gabeko lehen indizea beti izango da 0
 - Zehaztu gabeko azken indizea beti izango da karaktere katearen luzera

```
In [18]: katea = 'Python'
         print(katea[:2])
         print(katea[4:])
```

```
Py
on
```

- Indexazioan ez bezalaxe, zatikatzeko existitzen ez diren indizeak atzitzea, era seguruan kudeatzen da

```
In [20]: katea = 'Python'
         print(katea[2:78])
         print(katea[78:]) # karaktere kate hutsa bueltatuko du
```

```
thon
```


6.4 Karaktere kateen izaeraz

- karaktere kateak immutable erakoak dira. Hau da, behin sortuta ezin da beraien balioa aldatu.

```
In [21]: katea = 'Python'
        katea[0] = 'J'
```

TypeError Traceback (most recent call last)

```
<ipython-input-21-e7a0b2e14817> in <module>()
    1 katea = 'Python'
----> 2 katea[0] = 'J'
```

TypeError: 'str' object does not support item assignment

- Hau horrela, karaktere kate berri bat behar baldin baduzu, berri bat sortu beharko duzu

```
In [22]: katea = 'Python'
        kate_berria = 'J' + katea[1:]
        print(kate_berria)
```

Jython

- Karaktere kate baten luzera ezagutzeko len barne funtzioa erabili daiteke
- Gogoratu karaktere katearen azken indize erabilgarria luzera - 1 dela. Hortaz len erabili daiteke segurtasunez indizeak atzitzeko.
- len hizkuntzan definitutako funtzio bat da eta sekuentzia edo kolekzio baten item kopurua bueltatzen du

```
In [23]: katea = 'Python'
        print(len(katea))
```

6

Ariketa 5 Palindromoak

Erbailtzaileak sartutako hitza palindromoa den edo ez erabakiko duen kodea idatzi.

6.5 karaktere katei formatua ematen

- Karaktere kateak inprimatzerako orduan format erabiltzen da
- Inprimatu nahi dugun karaktere katean ‘aldagaiak’ definitu ditzazkegu eta format funtzioak beteko ditu inprimatu aurretik

Adibidez

```
"First, thou shalt count to {0}" # References first positional argument
"Bring me a {"                 # Implicitly references the first positional argument
"From {} to {"                 # Same as "From {0} to {1}"
"My quest is {name}"           # References keyword argument 'name'
"Weight in tons {0.weight}"     # 'weight' attribute of first positional arg
"Units destroyed: {players[0]}" # First element of keyword argument 'players'.
```

Oinarrizko karaktere kate formatua

```
>>> '{0}, {1}, {2}'.format('a', 'b', 'c')
'a, b, c'
>>> '{} {}, {}'.format('a', 'b', 'c') # 3.1+ only
'a, b, c'
>>> '{2}, {1}, {0}'.format('a', 'b', 'c')
'c, b, a'
>>> '{2}, {1}, {0}'.format(*'abc')      # unpacking argument sequence
'c, b, a'
>>> '{0}{1}{0}'.format('abra', 'cad')  # arguments' indices can be repeated
'abracadabra'
```

Izen bidez formatua ematen

```
>>> 'Coordinates: {latitude}, {longitude}'.format(latitude='37.24N', longitude='-115.81W')
'Coordinates: 37.24N, -115.81W'
```

**** Elementuen osagaiak atzitzen ****

```
c = complex(2,1)
'Errealia: {0.real} Imaginarioa: {0.imag}'.format(c)
```

7 Datu egiturak

Atal honetan Pythonekin aritzerakoan ezinbestekoak diren datu motak ikusiko ditugu. Datu mota hauek listak, tuplak, hiztegiak eta set-ak dira.

7.1 Listak

- `[_ eta _]` artean adierazten diren komaz banatutako item zerrenda bezala definitu daitezke listak
- Listetako itemak ez daukate zertan mota berdinekoak izan (naiz eta normalean horrela izaten den)
- Beste sequence motako datu mota batzuk lista bihurtzeko `list()` erabili daiteke
- `sequence` motako beste datu motek bezala, indexazioa eta zatikatzea onartzen dute
- zatikatze eragiketek lista berri bat bueltatzen dute

```
In [28]: a = [1, 2, 3, 4]
         b = [1, 2, 'Python', 3.0]

         kodea = 'Python'
         c = list(kodea)

         print('Karaktere katea lista bihurtu', c)

         print('Zatiketak lista berri bat bueltatzen du')
         a[:]
```

Karaktere katea lista bihurtu ['P', 'y', 't', 'h', 'o', 'n']
Zatiketak lista berri bat bueltatzen du

Out[28]: [1, 2, 3, 4]

- Datu egitura aldakorra da (mutable)

```
In [32]: a = [1, 2, 3, 4]
         print(a)
         a[0] = 7
         print('Listak aldakorrak dira')
         print(a)
```

[1, 2, 3, 4]
Listak aldakorrak dira
[7, 2, 3, 4]

- Listen eragiketa ohikoenetako bat bukaeran balioak gehitzea da.
- Horretarako listaren `append` metodoa erabili daiteke
- Listaren tamaina ezagutzeko `len` erabili dezakegu

```
In [33]: a = [1, 2, 3, 4]
         a.append(5) # KONTURATU! Lista datu motaren funtzio bat erabiltzen ari gara
         print(a)
         print(len(a)) # Aldiz hemen, lengoaiaren definitutako funtzio bat erabiltzen ari gara
```

[1, 2, 3, 4, 5]
5

7.1.1 Lista slicing-ak

- Zatieta esleipenak egitea posible da.
- Eragiketa honek listaren tamaina aldatu dezake, baita guztiz hustu ere

```
In [30]: letrak = ['a', 'b', 'c', 'd', 'e', 'f', 'g']
         print('Jatorrizkoa', letrak)
         letrak[2:5] = ['C', 'D', 'E']
         print('Jatorrizkoa aldatuta:', letrak)
         letrak[2:5] = []
         print('Orain borratu egin ditugu', letrak)
         letrak[:] = []
         print('Zerrenda guztia borratu', letrak)
```

Jatorrizkoa aldatuta: ['a', 'b', 'C', 'D', 'E', 'f', 'g']

Orain borratu egin ditugu ['a', 'b', 'f', 'g']

Zerrenda guztia borratu []

7.1.2 Dimentsio anitzeko listak

- Listen elementuak listak izan daitezke, dimentsio anitzeko egiturak sortuz

```
In [32]: a = [[1, 2, 3], [4, 5]]
         print('Bi dimentsiotako atzipena', a[0][2])
```

Bi dimentsiotako atzipena 3

- Aurrerago ikusiko ditugu listekin lan egiteko metodo gehiago

7.1.3 Karaktere kate eta listei buruz gehixeago

- karaktere kate bat lista bihurtzeko karaktere kateen `split()` eragiketa daukagu
 - `list()` funtzioak sekuentziako elementu bakoitza listako elementu bihurtzen du
 - `split()`-ekin aldiz, banatzaile bat zehaztu dezakegu eta banatzaile horren arabera sortuko ditu listako elementuak. Banatzailerik zehazten ez bada espazio hutsa erabiliko da.

```
In [48]: katea = 'Komaz, banatutako, karaktere, katea'
         lista = katea.split(',')
         print(lista)
```

['Komaz', ' banatutako', ' karaktere', ' katea']

In []: * elementuen hasierako zuriunea

- Kontrako eragita `join()` da
- karaktere kate bat eta lista bateko elementu guztiak elkartuz karaktere kate berri bat sortzeko eragiketa.

```
In [51]: lista = ['Komaz', 'banatutako', 'karaktere', 'katea']
         gidoiekin = '-'.join(lista)
         print(gidoiekin)
```

Komaz-banatutako-karaktere-katea

Ariketa 6 Erosketa saskia

Ariketa honetan erosketa saski sinple bat simulatuko dugu. Horretarako erabiltzaileari erosi nahi duen produktu bakoitzaren balioaz galdetuko diogu. Erabiltzaileak BEZ gabe sartzen ditu prezioak. Erosgai guztiak sartutakoan hauek erakutsiko dizkiogu pantailan: erosketaren totala, BEZa zenbatekoa den eta erosi dituen produktu bakoitzaren balioa.

7.2 Karaktere kate eta listei buruz gehixeago

- karaktete kate bat lista bihurtzeko karaktere kateen `split()` eragiketa daukagu
 - `list()` funtzioak sekuentziako elementu bakoitza listako elementu bihurtzen du
 - `split()`-ekin aldiz, banatzaile bat zehaztu dezakegu eta banatzaile horren arabera sortuko ditu listako elementuak. Banatzailerik zehazten ez bada espazio hutsa erabiliko da.

```
In [48]: katea = 'Komaz, banatutako, karaktere, katea'
        lista = katea.split(',')
        print(lista)
```

```
['Komaz', ' banatutako', ' karaktere', ' katea']
```

```
In [ ]: * elementuen hasierako zuriunea
```

- Kontrako eragita `join()` da
- karaktere kate bat eta lista bateko elementu guztiak elkartuz karaktere kate berri bat sortzeko eragiketa.

```
In [51]: lista = ['Komaz', 'banatutako', 'karaktere', 'katea']
        gidoiekin = '-'.join(lista)
        print(gidoiekin)
```

```
Komaz-banatutako-karaktere-katea
```

Ariketa 7 Erosketa tiketa inprimatu

Aurreko erosketa saskia hobetuko dugu. Oraingo honetan erabiltzaileak, erosgaiaren prezioaz gain, erosgaia bera zer den ere idatziko du.

Bukaeran erosketa tiketa idatziko dugu.

Laguntza

- Suposatu erabiltzaileak beti sartuko duela informazioa formatu berean, adibidez, 'patatak, 12'
- Eragiketa bukatzean erabiltzaileak 0 sartuko du
- Erabiltzaileak sarreraren emandako datu biak metatzen joan behar gara, bukaeran erabiltzeko

7.3 tuplak

- Listen oso antzerako egiturak dira.
- Egitura immutableak dira
- Komaz banatutako balioak dira
- Aldaketarako mekanismorik behar ez dutenez, listak baino errendimendu hobea ematen dute
- Immutableak izan arren mutableak diren objektuak eduki ditzazkete

```
In [34]: t = 12345, 54321, 'hello!'
        print('Tuplak indexagarriak dira', t[0])
        u = 122, 123
        z = t, u
        print('Tuplek beste tupla batzuk izan ditzazkete', z)
        print('Tuplak immutableak dira')
        t[0] = 1
```

Tuplak indexagarriak dira 12345

Tuplek beste tupla batzuk izan ditzazkete ((12345, 54321, 'hello!'), (122, 123))

Tuplak immutableak dira

TypeError Traceback (most recent call last)

```
<ipython-input-34-23f09ae7b9a3> in <module>()
    5 print('Tuplek beste tupla batzuk izan ditzazkete', z)
    6 print('Tuplak immutableak dira')
----> 7 t[0] = 1
    8 j = [1, 2], [3, 4, 5]
    9 print('Baina eduki mutablea gorde dezakete', j)
```

TypeError: 'tuple' object does not support item assignment

```
In [35]: j = [1, 2], [3, 4, 5]
        print('Baina eduki mutablea gorde dezakete', j)
```

Baina eduki mutablea gorde dezakete ([1, 2], [3, 4, 5])

- Ikusten denez tuplak parentesi artean adierazten dira. Sorrerarako ere erabili daiteke notazio hau
- 0 luzerako tupla bat sortzeko `()` - erabiliko dugu
- Elementu bakarreko tupla bat sortzeko tuplako itema eta gero `,` - karaktereaz markatuko dugu

```
In [1]: a = ()
        print('Tupla hutsa', len(a))
```

```
b = 1, # Bukaerako , karaktereak tupla bat sortuaraziko du 1 zenbakizko balioa gorde beharre
print('Elementu kopurua', len(b), 'Elementuak', b)
```

Tupla hutsa 0

Elementu kopurua 1 Elementuak (1,)

7.4 set

- Ordenatu gabeko elementuen multzo bat da.
- Ez dago errepikatutako elementurik
- `set` bat definitzeko `set()` funtzioa edo giltzen artean komaz banatutako balio zerrenda bat erabiliko dugu
- `set` huts bat sortzeko derrigorrezkoa da `set()` funtzioa erabiltzea (giltzek aurreraxeago ikusiko dugun hiztegi motako elementu bat sortuko lukete)

```
In [52]: saskia = {'laranjak', 'tomateak', 'kipulak', 'tomateak'}
         print(saskia)
```

```
{'kipulak', 'tomateak', 'laranjak'}
```

- Elementuren bat set barruan dagoen jakiteko `in` erabili dezakegu (honek lista eta tupletarako ere balio du)

```
In [2]: saskia = {'laranjak', 'tomateak', 'kipulak', 'tomateak'}
         print('Tomaterik hartu dugu?', 'tomateak' in saskia)
         print('Eta letxugarik?', 'letxuga' in saskia)
```

```
Tomaterik hartu dugu? True
```

```
Eta letxugarik? False
```

7.4.1 Set-en eragiketak

- `set` -ek ebakidura eta bilketa eragiketak dauzkate.
- eragiketa hauek `set`-ak berriak bueltatzen dituzte.

```
In [4]: a = set('abracadabra')
         b = set('alacazam')
         print('Errepikatu gabeko letrak a set-ean', a)
         print('a setean dauden eta b setean ez dauden letrak', a - b)
         print('a edo b setetan dauden letrak', a | b)
         print('a eta b setetan dauden letrak', a & b)
         print('a-n edo b-n, baina bietan ez dauden letrak', a ^ b)
```

```
Errepikatu gabeko letrak a set-ean {'d', 'a', 'r', 'b', 'c'}
```

```
a setean dauden eta b setean ez dauden letrak {'r', 'b', 'd'}
```

```
a edo b setetan dauden letrak {'z', 'c', 'd', 'm', 'r', 'l', 'b', 'a'}
```

```
a eta b setetan dauden letrak {'a', 'c'}
```

```
a-n edo b-n, baina bietan ez dauden letrak {'z', 'd', 'm', 'r', 'l', 'b'}
```

7.5 frozenset

- immutableak diren `set` -ak dira

7.6 Hiztegiak

- Beste lengoaia batzuetan 'associative array' edo 'associative memories' bezala ezagutzen dira
- Tupla eta listak zenbakizko balioak erabiliz indexatzen diren bezala, hiztegiak gakoak erabiliz indexatzen dira
- Immutablea den edozein datu mota izan daiteke gakoa
 - karaktere kateak eta zenbakiak beti izan daitezke gakoak
 - tuplak gako izan daitezke baldin eta soilik baldin tuplaren edukietan soilik zenbaki, karaktere kate edo tuplak baldin badaude

- Agian errezagoa da hiztegiak ordenatu gabeko gako:balio multzo bezala imaginatzea. Multzo hone-tan gakoak bakarrak izan behar dira
- Giltz pare batek (`{ }`) hiztegi huts bat sortuko du
- Giltzen artean komaz banatutako gako:balio pareekin hiztegia hasieratuko da
- Hiztegiak mutableak dira

– Hiztegiari balio berri bat gehitzeko hiztegia[gakoa] = balioa notazioa erabili behar da

```
In [51]: prezioak = {'laranjak': 2.5, 'tomateak': 3.5}
          prezioak['kipulak'] = 1.05
          print(prezioak)
          print('Tomatearen prezioa:', prezioak['tomateak']) # lista eta tuplen atzipen notazio bera

{'kipulak': 1.05, 'tomateak': 3.5, 'laranjak': 2.5}
Tomatearen prezioa: 3.5
```

- Gako batean oinarrituta datuak gorde eta berreskuratzeko erabiltzen dira gehienbat
- Elementu bat ezabatzeko del erabili behar da
- Existitzen den gako bati beste balio bat esleitzean aurretik zegoen balioa galduko da (gakoaren balioa eguneratuko da)
- Existitzen ez den gako bat atzitzeak exekuzio errorea sortuko du

```
In [5]: prezioak = {'laranjak': 2.5, 'tomateak': 3.5}
        del prezioak['laranjak'] # Notazio berezia dauka del-ek
        print('Laranjak agortu dira', prezioak)
        prezioak['tomateak'] = 2.5
        print('Tomateak ofertan', prezioak)

        print('Laranjarik geratzen da?' 'laranjak' in prezioak) # Gakoetan begiratu

Laranjak agortu dira {'tomateak': 3.5}
Tomateak ofertan {'tomateak': 2.5}
False
```

Ariketa 8

Demagun zure dendan produktu hauek saltzen dituzula:

- * Tomatea 1 € lata
- * Piperrak 2 € lata
- * Saltxitxak 1.5 € paketea
- * Xaboa 3 € botila

Galdetu bezeroari zer den erosi nahi duena. Bezeroak erosketa bukatu badu 0 sakatuko du. Produktu bereko unitate bat baino gehiago erosi dezake, horretarako behar adina aldiz sartuko du dagokion produktua. Erosketa bukatzean inprimatu erosketaren kostua (Bonus: aurreko ariketan inprimatutako tiketa inprimatu)

7.7 Hiztegi eta listen metodo interesgarriak

7.7.1 Listen metodoak

- `list.extend(L)`

jatorrizko listari beste lista bat gehitzen dio bukaeran. `a[len(a):] = L` ren baliokidea

```
In [1]: a = [1,2]
```

```
    a.extend([3, 4])
```

```
    print(a) # Eragiketa honek ez du lista berri bat bueltatzen, jatorrizkoa aldatzen du
```

```
    a[len(a):] = [5, 6]
```

```
    print(a)
```

```
[1, 2, 3, 4]
```

```
[1, 2, 3, 4, 5, 6]
```

- `list.insert(i, x)`

`x` elementua `i` indizean txertatzen du. `i > len(lista)` baldin bada, azken posizioan txertatuko du (append)

`i` indizean txertatu eta `i`-tik aurrerako elementuak desplazatu. Ez du matxakatzen `i` indizean zegoen balioa

```
In [2]: a = [1, 2, 3]
```

```
    a.insert(1, 4)
```

```
    print(a)
```

```
[1, 4, 2, 3]
```

- `list.remove(x)`

`x` elementuaren lehen agerpena ezabatuko du

```
In [5]: a = [1, 1, 2, 3]
```

```
    a.remove(1)
```

```
    print(a)
```

```
[1, 2, 3]
```

- `list.pop([i])`

`i` aukerazko indizean dagoen elementua listatik ezabatu eta bueltatu egiten du. Ez bada indizerik zehazten azken elementua bueltatzen du.

OHARRA: kasu honetan definizioa kortxeteek derrigorrezkoa ez den elementu bat adierazten dute, ez Pythoneko lista notazioa

```
In [7]: a = [1, 2, 3, 4, 5]
```

```
    print('Jatorrizko lista', a)
```

```
    elementua = a.pop(1)
```

```
    print('Jatorrizko listan 1 indizean', elementua, 'balioa zegoen')
```

```
    print('Listaren egoera', a)
```

```
    azkena = a.pop()
```

```
    print('Indizerik gabe pop erabiltzean azken elementua bueltatzen du', azkena)
```

```
    print('Listaren egoera', a)
```

Jatorrizko lista [1, 2, 3, 4, 5]
Jatorrizko listan 1 indizean 2 balioa zegoen
Listaren egoera [1, 3, 4, 5]
Inidzerik gabe pop erabiltzean azken elementua bueltatzen du 5
Listaren egoera [1, 3, 4]

- `list.index(x)`

x elementuaren lehen agerpenaren indizea bueltatzen du. x elementua ez baldin badago listan exekuzio errorea gertatuko da.

```
In [8]: a = [1, 2, 1, 3, 4]
        indizea = a.index(1)
        print('1 elementuaren lehen indizea', indizea)

        errorea = a.index(12)
```

1 elementuaren lehen indizea 0

```
-----

ValueError Traceback (most recent call last)

<ipython-input-8-cbb1992467d2> in <module>()
      3 print('1 elementuaren lehen indizea', indizea)
      4
----> 5 errorea = a.index(12)
```

ValueError: 12 is not in list

- `list.count(x)`

x elementuaren agerpen kopurua kontatzen du

```
In [9]: a = [1, 2, 1, 3, 1, 4, 1, 5]

        print('1 Elementuaren agerpen kopurua', a.count(1))
```

1 Elementuaren agerpen kopurua 4

- `list.sort()`

Lista ordenatzen du. Ordenazioak funtziona dezan lista osatzen duten elementu guztiak konparagarriak izan behar dira

```
In [10]: a = [5, 3, 7, 1, 2, 8, 4, 6]
         print('Jatorrizkoa', a)
         a.sort()
         print('Ordenatuta', a)

         b = [{1:2}, {3:4}] # Ezin dezakegu esan hiztegi bat bestea baino handiagoa denik
         b.sort()
```

Jatorrizkoa [5, 3, 7, 1, 2, 8, 4, 6]

Ordenatuta [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8]

```
-----  
  
TypeError Traceback (most recent call last)  
  
<ipython-input-10-54ef68b63351> in <module>()  
    5  
    6 b = [{1:2}, {3:4}] # Ezin dezakegu esan hiztegi bat bestea baino handiagoa denik  
----> 7 b.sort()
```

```
TypeError: unorderable types: dict() < dict()
```

- `list.reverse()`

listaren elementuak alderantzten ditu

```
In [34]: a = [5, 3, 7, 1]  
        print('Jatorrizkoa', a)  
        a.reverse()  
        print('Alderantzuta', a)
```

```
Jatorrizkoa [5, 3, 7, 1]  
Alderantzuta [1, 7, 3, 5]
```

Galdera 1 Zergaitik ez dut egin hau aurreko adibideetan

```
print('Alderantzuta', a.reverse())

edo

print('Ordenatuta', a.sort())
```

7.7.2 Hiztegien metodoak

- `hiztegia.keys()`

Hiztegi bateko gakoak bueltatzen ditu iterable batean (`dict_keys`). lista bat lortu nahi baldin bagenuke `list(h.keys())` erabili beharko genuke.

- `hiztegia.values()`

Hiztegiko balioak bueltatzen ditu iterable batean (`dict_values`)

- `hiztegia.items()`

Hiztegi bateko elementuak bueltatzen ditu iterable batean. Iterable honetako elementu bakoitza bi elementutako tupla bat da. Tuplako 0 indizean gakoa dago, eta 1 indizean balioa

```
In [11]: stock = {'tomateak': 2, 'laranjak': 4}
         print('Stokeko itemak', stock.keys())
         print('Stokeko kopuruak', stock.values())
         print('Stokeko elementuak', stock.items())
```

```
Stokeko itemak dict_keys(['laranjak', 'tomateak'])
Stokeko kopuruak dict_values([4, 2])
Stokeko elementuak dict_items([('laranjak', 4), ('tomateak', 2)])
```

- Aurreko hiru funtzioak gehienbat iterazioetan erabiltzen dira

7.8 Iterazio teknikak

7.8.1 Hiztegietakako elementuetan iteratu

- Ikusi dugun bezala hiztegietakako elementu guztien iterable bat lortu dezakegu `items()` funtzioarekin.
- Iterazioaren barruan gakoa eta balioa batera lotu ditzakegu

```
In [12]: stock = {'tomateak': 2, 'laranjak': 4}
         for k, v in stock.items():
             print(k, v)
```

```
laranjak 4
tomateak 2
```

7.8.2 Iterazio indizea lortu

- Sekuentzia bat iteratzen ari garenean, iterazioaren indizea lortzeko `enumerate` erabili dezakegu

```
In [13]: for i, v in enumerate(['a', 'b', 'c']):
         print(i, v)
```

```
0 a
1 b
2 c
```

7.8.3 Sekuentzia bat baino gehiago batera iteratu

- Bi sekuentzia edo gehiago batera iteratu nahi ditugunean zip erabili dezakegu

```
In [14]: koloreak = ['gorria', 'orlegia', 'urdina']
        balioak = ['FF0000', '00FF00', '0000FF']
        for kol, bal in zip(koloreak, balioak):
            print(kol, bal)
```

```
gorria FF0000
orlegia 00FF00
urdina 0000FF
```

7.8.4 Sekuentziak alderantzizko ordenean iteratu

- Sekuentzia kontrako norabidean iteratzeko reversed erabili dezakegu

```
In [16]: for i in reversed(range(1, 10, 2)):
        print(i)
```

```
9
7
5
3
1
```

Galdera 2 Zergatik ez dugu erabili aurrerago ikusitako listen reverse funtzioa?

7.8.5 Sekuentziak ordenatuta iteratu

- Era berean sekuentzia sekuentzia barneko elementuen arabera ordenatuta iteratu nahi baldin badugu (jatorrizkoa aldatu gabe), sorted erabili dezakegu

```
In [18]: saskia = ['laranjak', 'sagararak', 'laranjak', 'meloia']
        for item in sorted(set(saskia)): # set-ak berez ordenazio gabeko datu motak dira
            print(item)
```

```
laranjak
meloia
sagararak
```

8 Funtzioak

- Kodea berrerabiltzeko balio duten egiturak dira
- Dagoeneko funtzio dextente erabili ditugu
 - Lengoan integratutakoak => `print`
 - Datu mota batean definitutakoak => `items` (Kasu honetan eta Objektuei Zuzendutako Garapenari jarraiki, metodoez hitz egin beharko genuke)

Funtzio definizioa:

```
def funtzioaren_izena([parametroak,]):  
    funtzioaren kodea
```

- Pythoneko funtzioek **beti** bueltatzen dute balioen bat
 - `return` hitz gakoarekin adierazten da bueltatuko den balioa
 - funtzioak ez baldin badu esplizituki baliorik bueltatzen defektuz balio hutsa bueltatuko da
 - Balio hutsa `None` da eta hizkuntzaren zehaztapenean dator
- funtzio bat dokumentatzeko bere definizioaren jarraian “”” artean dokumentazioa idatziko dugu
- atal honi `docstring` deitzen zaio eta dokumentazio automatikoa sortzeko erabili daiteke (javadoc-en antzera)

```
In [19]: def funtzioa(argumentua):  
        """  
            Hau da funtzioaren docstring-a  
        """  
        pass  
  
        print(funtzioa.__doc__)
```

Hau da funtzioaren docstring-a

Ariketa 9

Zenbakiz osatutako lista bat emanda, bikoitiak diren elementuen zerrenda bueltatzen duen funtzioa idatzi

8.1 Aldagaien esparrua

- Funtzio bat exekutatzean sarrera berri bat gehitzen da sinboloen taulan
- Funtzio baten barruan egindako aldagai esleipenak sinbolo taula lokalean idazten dira
- Aldagai baten balioa eskuratzekoan hau da ordena:
 - sinbolo taula lokala
 - funtzioa definituta dagoen beste funtzio baten sinbolo taula lokala
 - sinbolo taula orokorra
 - lengoiaian definitutako sinbolo zerrenda
- Hortaz, funtzio baten barruan ezin dugu aldagai globalik aldatu
- Azkena ez da guztiz egia. Aldagai globala mutablea baldin bada bere balioa aldatu dezakegu funtzioaren barrutik

In [35]: a = 1

```
def lehen_funtzioa():
    a = 2
    def bigarren_funtzioa():
        print('Bigarren funtzioan a-ren balioa', a)
    print('Lehen funtzioan a-ren balioa', a)
    bigarren_funtzioa()

lehen_funtzioa()
print('Funtziotik kanpo a-ren balioa', a)
```

Lehen funtzioan a-ren balioa 2
Bigarren funtzioan a-ren balioa 2
Funtziotik kanpo a-ren balioa 1

In [23]: a = 1

```
def lehen_funtzioa():
    a = 2
    def bigarren_funtzioa():
        a = 3
        print('Bigarren funtzioan a-ren balioa', a)
    print('Lehen funtzioan a-ren balioa', a)
    bigarren_funtzioa()

print('Funtziotik kanpo a-ren balioa', a)
lehen_funtzioa()
```

Funtziotik kanpo a-ren balioa 1
Lehen funtzioan a-ren balioa 2
Bigarren funtzioan a-ren balioa 3

- Parametroak call by value erabiliz pasatzen dira. Balioa beti erreferentzia bat da
- Egun call by object zuzenagoa izango litzateke, izan era mutablea den objektu bat pasatu ezkerreko, objektu horretan egindako aldaketak ikusgarriak izango liratekeelako deitzailearentzako.

In [28]: def egin_append(lista, balioa):
 lista.append(balioa)

```
def inkrementatu(zenbakia):
    zenbakia = zenbakia + 1
```



```

a = []
b = 1

egin_append(a, 3) # Funtzioaren emaitza ez da inora asignatu

# Zein da a-ren balioa?

In [29]: print('a lista funtzioari deitu eta gero', a)

a lista funtzioari deitu eta gero [3]

In [ ]: inkrementatu(b)
        # Eta b-rena?

In [30]: print('b ren balioa inkrementaturi deitu eta gero', b)

b ren balioa inkrementaturi deitu eta gero 1

```

8.2 Parametroetaz gehiago

- Funtzioen parametroek besterik ezeko balioak hartu ditzazkete

```

def funtzioa(fruta, kopurua=3, prezioa=2)
...

```

- Funtzio honi dei egiteko hiru era desberdin dauzkagu
 - derrigorrezko parametroarekin bakarrik: `funtzioa('laranjak')`
 - aukerako parametroetakoren bat pasatuz: `funtzioa('laranjak', prezioa=4)`
 - parametro guztiak pasatuz: `funtzioa('laranjak', kopurua=5, prezioa=2)`
- Funtzioei dei egitean parametro posizionalak zein izendatuak erabili ditzazkegu

```

funtzioa(fruta='laranjak')

```

- Baina izendatutako parametroak beti izendatu gabeen ondoren joan behar dira

```

funtzioa(kopurua=2, 'laranjak') # ERROREA

```

- Parametro bati balio bikoiztua pasatzea ere errorea da

```

funtzioa('laranjak', fruta='meloia') # ERROREA

```

- Funtzioaren definizioan `**izena` erako parametro bat agertzen baldin bada funtzioak hiztegi bat jasoko du parametro horretan
 - Hiztegi horretan funtzioari dei egitean zehaztu baina definizioan formalki definituta ez dauden izendatutako parametro guztiak jasoko dira
- Funtzioaren definizioan `*izena` erako parametro bat agertzen baldin bada funtzioak tupla bat jasoko du parametro horretan
 - Tupla horretan funtzioari dei egitean zehaztu baina definizioan formalki definituta ez dauden izendatu gabeko parametro guztiak jasoko dira
- `*izena` beti joan behar da `**izena` -ren aurretik definizioan.

```
In [42]: def cheeseshop(kind, *arguments, **keywords):
    print("-- Do you have any", kind, "?")
    print("-- I'm sorry, we're all out of", kind)
    for arg in arguments:
        print(arg)
    print("-" * 40)
    keys = sorted(keywords.keys())
    for kw in keys:
        print(kw, ":", keywords[kw])

    cheeseshop("Limburger", "It's very runny, sir.",
               "It's really very, VERY runny, sir.",
               shopkeeper="Michael Palin",
               client="John Cleese",
               sketch="Cheese Shop Sketch")
```

```
-- Do you have any Limburger ?
-- I'm sorry, we're all out of Limburger
It's very runny, sir.
It's really very, VERY runny, sir.
```

```
-----
client : John Cleese
shopkeeper : Michael Palin
sketch : Cheese Shop Sketch
```

Adibide hau Monty Pythonen [The Cheese Shop](#) sketch-ean oinarrituta dago eta Pythoneko tutorialetik hartu da zuzenean.

- Defektuzko parametroen balioak funtzioa definitzean ebaluatzen dira.

```
In [ ]: i = 5
    def f(arg=i):
        print(arg)
    i = 6
    f()
```

Zer inprimatuko du?

```
In [37]: i = 5
    def f(arg=i):
        print(arg)
    i = 6
    f()
```

5

OHARRA

Defektuzko balioa behin bakarrik ebaluatzen da. Hau kontuan izan behar da, defektuzko balioa mutablea baldin bada, eta hau horrela da hiztegi, lista edo klase gehienetako instantzien kasuan

```
In [ ]: def f(a, L=[]):
    L.append(a)
    return L

    print(f(1))
    print(f(2))
    print(f(3))
```

Zeintzuk izango dira inprimatutako balioak?

```
In [40]: def f(a, L=[]):
          L.append(a)
          return L

          print(f(1))
          print(f(2))
          print(f(3))
```

```
[1]
[1, 2]
[1, 2, 3]
```

Hau ez baldin bada lortu nahi duzun funtzionamendua, funtzioa horrela berridatzi dezakezu

```
def f(a, L=None):
    if L is None:
        L = []
    L.append(a)
    return L
```

8.3 Lambda expressioak

- Lisp-etik jasotako ezaugarri bat dira
- Izenik gabeko funtzioak dira (funtzio anonimo bezala ere ezagutzen dira beste hizkuntza batzuetan)
- Espresio bakarra exekutatu dezakete

lambda parametroak: espresioa

- return balioa inplizitua daukate (exekutatu dezaketen espresio bakarraren emaitza bueltatzen dute)

```
In [43]: karratua = lambda x: x**2
          print(karratua(4))

          ordenatzeko = [(1, 'one'), (2, 'two'), (3, 'three'), (4, 'four')]
          ordenatzeko.sort(key=lambda x: x[1])
          print(ordenatzeko)
```

```
16
[(4, 'four'), (1, 'one'), (3, 'three'), (2, 'two')]
```

9 Modulu eta paketeak

9.1 Moduluak

- Pythonen .py fitxategi bakoitzak modulu izena jasotzen du
- Modulu hauetako definizioak eskuragarri jartzeko import sententzia erabili behar dugu

```
import modulu_izena
```

- Modulu guztiaren edukia inportatu beharrean sinbolo konkretu batzuk inportatzea posible da

```
from modulua import sinboloa
```

Ariketa 10 Kalkulagailu modulua

Kalkulagailua metodoa. Sortu kalkulagailu txiki bat inplementatzen duen modulua. Kalkulagailu honek lau eragiketa burutuko ditu: batutketa, kenketa, zatiketa eta biderketa.

Jarraian zabaldu zabaldu interpretea eta erabili bertan zehaztutako funtzioak.

9.2 Paketeak

- Moduluak era berean, paqueteak izeneako egitura handiago batean bil daitezke
- Paqueteak .py fitxategiz osatutako karpetak bezala ikus daitezke
- `__init__.py` izeneko fitxategi bat izan behar dute derrigorrez. Gehienetan hutsik egoten da, bestela paketea inportatzerakoan exekutatu den kodea izango du.

```
from paketea import modulua
from paketea2.modulua import sinboloa
```

- Paketeek era berean azpipaketeak izan ditzakete.

```
from paketea.azpipaketea import modulua
```

10 Errore eta salbuespenak

Errore mota desberdinak dauzkagu:

- Errore sintaktikoak

Idatzi dugun kodeak ez ditu betetzen lengoaiak definitutako arauak. Interpreterak adieraziko dizkigu kodea exekutatu baino lehen

- Exekuzio erroreak

Sintaxia zuzena izanda ere, gure kodeak baimenduta ez dagoen eragiketaren bat burutzen du errorea sortuz. Errore mota honi Exceptions deitzen zaie. Errore hauen tratamenduaz arituko gara jarraian.

```
In [44]: 10 * (10/0)
```

```
-----

ZeroDivisionError Traceback (most recent call last)

<ipython-input-44-ccb154f5acff> in <module>()
----> 1 10 * (10/0)

ZeroDivisionError: division by zero
```

```
In [45]: 4 + 2 * patatak
```

```
-----

NameError Traceback (most recent call last)

<ipython-input-45-342cdd2b09dd> in <module>()
----> 1 4 + 2 * patatak

NameError: name 'patatak' is not defined
```

```
In [46]: '2' + 2
```

```

-----

TypeError Traceback (most recent call last)

<ipython-input-46-4c6dd5170204> in <module>()
----> 1 '2' + 2

TypeError: Can't convert 'int' object to str implicitly

```

- Erroreak mota desberdinetakoak izan daitezke, kasu honetan **TypeError** motakoa da
- Motaren ondoren erroreari buruzko mezu bat erakusten da
- Erroreaz gain interpreteak deien pila ([traceback](#)) erakusten digu
 - Traceback honetan errorera heldu arteko dei guztiak agertzen dira
 - Kasu honetan traceback-a txikia da, baina proiektu konplexuagoetan horrelako itxura eduki dezake

```

Traceback (most recent call last):
  File "/home/csmant/.virtualenvs/iurreta/lib/python3.4/site-packages/tornado/web.py", line 215, in _raise_exc_info
    raise_exc_info((type, value, traceback))
  File "<string>", line 3, in raise_exc_info
  File "/home/csmant/.virtualenvs/iurreta/lib/python3.4/site-packages/tornado/web.py", line 215, in fn(*args, **kwargs)
  File "/home/csmant/.virtualenvs/iurreta/lib/python3.4/site-packages/tornado/web.py", line 215, in response.rethrow()
  File "/home/csmant/.virtualenvs/iurreta/lib/python3.4/site-packages/tornado/web.py", line 215, in raise self.error
tornado.httpclient.HTTPError: HTTP 403: Forbidden
ERROR:tornado.access:500 GET /reveal.js/plugin/notes/notes

```

Figure 2: Traceback

10.1 Error kudeaketa

- exception-en bat sortu dezaketen kode zatiak try eta except hitz gakoekin kudeatu daitezke
- try blokeak zehazten du exception en bat jaurti dezakeen kode blokea
- except blokeak zehazten du exception-en bat getatzear egin behar den

```

In [ ]: while True:
        try:
            x = int(input("sartu zenbaki bat"))
            break
        except ValueError:
            print('Sartutako horrek ez dauka zenbaki itxurarik...')

```

- except bloke bat baino gehiago izan dezakegu

- bloke bakoitzak `exception` desberdinak kudeatu ditzazke
- bloke batek exception mota bat baino gehiago tratatu ditzazke

```
...
except (NameError, ValueError):
    ...
```

- tratatuko duen exception mota zehazten ez baldin bada mota guztietakoak tratatuko ditu
- `try ... except` egiturek aukerako else bloke bat onartzen dut.
- else agertzekotan except guztien ondoren agertuko da
- else blokean zehaztutako blokea exekutatu da baldin eta soilik baldin try blokeak ez baldin badu exception-ik sortzen

```
try:
    arazoak_sortu_ditzakeen_funtzioa()
except:
    print('Ba bai, arazoak sortu ditu)
else:
    # try blokea ondo joan da
    jarraitu_kodearekin
```

Komenigarria da `try` blokeak ahal denik eta txikienak mantentzea. Bestela gerta daiteke uste gabeko `exception`en bat gertatzea `try` blokean
 else blokea gehitzea hobea da `try`-an kode gehigarria jartzea baino

- `try ... except` egiturek finally izeneko beste aukerazko bloke bat onartzen dute
- `try ... except` egituratik ateratzean **beti** exekutatu da finally blokea, exception bat gertatu edo ez
- try blokearen barruan tratatu gabeko exception bat gertatzen baldin bada, edo
- except blokearen barruan gertatzen baldin bada, edo
- else blokearen barruan gertatzen baldin bada
 - finally blokea exekutatu eta gero zabalduko da
- break, continue edo return-ek blokearen amaiera derrigortzen badute ere exekutatu da

11 Sarrera / Irteera

- Fitxategi objectu bat lortzeko open erabiltzen da
 - Lehen argumentua fitxategi izena da
 - Bigarrena irekiera modua zehazten duen karaktere kate bat da
 - * 'r' => Irakurketarako soilik ireki da fitxategia
 - * 'w' => Idazketarako zabaltzen da
 - * 'a' => Gehikuntza modua, idazten den guztia fitxategiaren bukaeran gehituko da
- Defektuz fitxategiak testu moduan zabaltzen dira (zehazten ez bada sistemako defektuzko encoding-arekin)
- Irekiera moduari 'b' bat gehitzen baldin bazaio fitxategia bitar eran zabalduko da eta byte-ak irakurri/idatziko dira

'w' zabaltzean izen bereko fitxategiren bat existitzen bada ezabatu egingo da modua aukerakoa da, zehazten ez bada r moduan zabalduko da.

11.1 Fitxategien metodoak

11.1.1 read(size)

- size-k zehaztutako datu kopurua bueltatuko du.
- textu moduan zabaldu baldin badugu karaktere kate bezala, edo byte bezala bitarrez zabaldu baldin badugu
- size parametroa aukerakoa da, zehazten ez baldin bada eduki guztia irakurriko da.
- fitxategiaren bukaerara heldu baldin bagara , `f.read()`-ek string hutsa bueltatuko du

```
In [ ]: >>> f.read()
        'This is the entire file.\n'
        >>> f.read()
        ''
```

11.1.2 readline()

- Lerro oso bat irakurtzen du fitxategitik
- Irakurritako lerroaren bukaeran '{ }n' karaktere bat bueltatuko du
 - azken karaktere hau ez da bueltatuko fitxategiaren bukaeran, baldin ez baldin bada lerro huts batez bukatzen

Portaera hau bueltatzen duen balioa desanbiguatzeko da, string hutsa bueltatzen badu, fitxategiaren amaieran gaude. Aldiz lerro huts bat 'n' karaktereaz errepresentatzen da

```
In [ ]: >>> f.readline()
        'This is the first line of the file.\n'
        >>> f.readline()
        'Second line of the file\n'
        >>> f.readline()
        ''
```

- readline fitxategi baten lerroetan iteratzeko erabil daiteke

```
In [ ]: >>> for line in f:
        ...     print(line, end='')
        ...
        This is the first line of the file.
        Second line of the file
```

11.1.3 readlines()

- Fitxategiaren lerro guztiak batera irakurtzen du.
- `list(f)` ere erabili daiteker horretarako

11.1.4 write(string)

- string parametroaren edukia idazten du eta idatzitako karaktere kopurua bueltatzen du

```
In [ ]: >>> f.write('This is a test\n')
        15
```

- karaktere kateak ez diren edukiak bihurtu egin behar dira, string-era testu moduan edo byte-re bitarrean

```
In [ ]: >>> value = ('the answer', 42)
        >>> s = str(value) # convert the tuple to string
        >>> f.write(s)
        18
```

11.1.5 tell()

- Fitxategiaren posizioa bueltatzen du (nondik irakurriko den jarraian)

11.1.6 seek(offset,nondik)

- Fitxategiaren posizioa aldatzeko balio du
- Nora mugituko den kalkulatzeko offseta gehituko zaio nondik-ek zehazten duen erreferentzia puntuari.
- Erreferentzia puntuak (nondik-en balioak) hauek izan daitezke:
 - 0 => fitxategi hasiera (defektuzkoa)
 - 1 => uneko posizioa
 - 2 => fitxategi bukaera
- Era ez bitarrean zabnaldutako fitxategietan 0 da nondik parametroaren balio onargarri bakarra

```
In [ ]: >>> f = open('workfile', 'rb+')
>>> f.write(b'0123456789abcdef')
16
>>> f.seek(5)      # Fitxategi hasieratik 6.bytera mugitu
5
>>> f.read(1)
b'5'
>>> f.seek(-3, 2) # Bukaeratik 3 byte atzera egin
13
>>> f.read(1)
b'd'
```

11.1.7 close()

- Fitxategiarekin bukatutakoan `close()` metodoari dei egitean fitxategia askatzen da.
- `close()` egin ondoren fitxategian eragiketaren bat egiten saiatzeak errorea bueltauko du.

```
In [ ]: >>> f.close()
>>> f.read()
Traceback (most recent call last):
  File "<stdin>", line 1, in ?
ValueError: I/O operation on closed file
```

11.2 with kontestu kudeatzailea

- Fitxategiekin lanean ari garenenaren komenigarria da with erabiltzea
- with bloke barruan kudeatzen badugu fitxategi atzipena, ziurtatu dezakegu blokea bukatzean fitxategia itxiko dela automatikoki (baita tartean erroreren bat gertatzen bada ere)
- try-finally bloke bat erabiltzearen antzekoa da

```
In [ ]: >>> with open('workfile', 'r') as f:
...     read_data = f.read()
>>> f.closed
True
```

11.3 Serializazioa / deserializazioa

- Datu egituratuak fitxategietan idaztea da serializazioa
- Datu egiturak fitxategietatik irakurtzea da deserializazioa

11.3.1 JSON

- Egungo aplikazio askotan erabiltzen da JSON datuak elkartrukatzeko
- Liburutegi standarrean datorren `json` moduluak datu egitura konplexuak string bezala erreprezentatu ditzazke (serializazioa)
- String hauek zuzenean fitxategian idatzi daitezke era errez batean
- Kontrako eragiketa ere eskaintzen du

```
In [ ]: import json
        x = [1, 'simple', 'list']
        json.dumps(x)
        '[1, "simple", "list"]' # string hau zuzenean idatzi dezakegu fitxategi batean
        json.dump(x, f) # zuzenean f fitxategian idatziko du
        # Kontrako eragiketak
        j = json.load(f)
        y = json.loads(stirnga)
```

11.3.2 Pickle

- serializazio honek datu mota sinpleekin (lista, tupla, hiztegi...) funtzionatzen du. Datu mota konplexuagoetarako egokitzapen gehiago behar du (`json`)
- Pickle moduluak edozein python objektu serializatu/deserializatu dezake
- Ez du balio datu elkartruckerako, Pythonentzako bereziki sortutako modulua da.

12 Objektuetara Zuzendutako Programazioa

- Sintaxi aldetik elementu berri gutxi gehitzen da
- Herentzia anitza (oinarrizko klase bat baino gehiago) egitea posible da
- Klase seme batek bere gurasoen edozein metodo gainidatzi dezake
- Klase seme bateko metodoek bere gurasoen izen bereko metodoari dei egin diezaiokete
- Objektuek edozein motako datuak (eta edozein kopurutan) izan dezakete
- Objektuak exekuzio garaian sortzen dira, eta ondoren aldatu daitezke
- Klaseko osagai guztiak public dira
- Klaseko metodoek lehen parametro gisa klaseko objektua erreprezentatzen duen lehen parametro bat jasotzen dute.
 - Konbentzioz parametro horri self deitzen zaio
 - self-ek ez dauka esanahi berezirik Pythonen
 - Metodoari dei egitean inplizituki pasatzen da parametro hau

12.1 Scope eta Namespaceak

- **Namespace:** izenak eta objektuak erlazionatzen dituen mapa
 - Adibideak: hizkuntzan definitutako funtzio eta errore definizioak (built-in), modulu bateko sinbolo globalak, funtzio bateko aldagai lokalak,...
 - Objektu baten atributuek ere namespace bat osatzen dute
- **Garrantzitsua** bi namespace desberdinetako izenek ez dauka elkarren artean erlaziorik
 - Adibidez, bi modulo desberdinek fibonacci izeneko funtzioa inplementatu dezakete

- Klase definizioek eragin zuzena daukate Namespacetan, hortaz komeni da hauetaz zerbait jakitea, denso xamarra izan daiteke hau. . .
- Kontzeptu eta definizio batzuk ikusiko ditugu.
- Python-i orokorrean aplikatzen zaizkio kontzeptu hauek, ez bakarrik OOPri

Atributuak

- Puntu baten eskuin aldean agertzen denari deituko diogu atributua
 - Adibidez, `z.real` espresioan real z objektuaren atributu bat da
- Zehatzak izatera, modulu barneko funtzioei erreferentzia egitea, modulu horretako atributuei erreferentzia egitea da.
 - `modizena.funizena` espresioan
 - * modizena modulua errepresentatzen duen objektua da
 - * funizena modulu horretako atributu baten erreferentzia da
 - * moduluak zehaztutako izen globalen eta atributuen artean erlazio zuzena dago (namespace berean daude)
- Atributuak irakurketa soilekoak edo irakurketa/idazketakoak (rw) izan daitezke
- Moduluetakoa atributuak rw erakoak dira, `modizena.erantzuna = 42` idaztea zilegi da
- del erabiliz rw atributuak ezabatu daitezke

12.1.1 Sorrera eta bizi zikloa

- Namespaceak momentu desberdinetan sortzen dira eta bizi ziklo desberdina daukate
 - hizkuntzan definitutako sinboloen namespacea (built in) interpretea abiaraztean sortzen da, eta berau martxan den bitartean mantentzen da
 - modulu baten izen globalen namespacea modulua irakurtzean sortzen da, eta normalean interpretea martxan den artean mantentzen da
 - funtzio baten namespacea berau deitzean sortzen da, eta funtzioak balioa bueltatzean edo exekuzio errore baten ondorioz bukatzean ezabatzen da (funtzioa errekursiboa bada, dei bakoitzak bere namespacea sortuko du)

12.1.2 scope

- **scope** : namespace bat zuzenean atzigarria den eremua
 - Zuzenean atzigarri diogunean, esan nahi da, kualifikatu gabeko aldaga baten erreferentzia zuzenean namespace horretan bilatuko dela.
- Scope-ak estatikoki definitzen dira, baina dinamikoki erabili
- Exekuzio garaian, scope hauen namespaceak izango ditugu eskuragarri gutxienez:
 - Aldagai lokalak
 - Abiratutako edozein funtzioaren scopeak
 - Uneko moduluaren izen globalen scopea
 - Kanporengoko scopea, sistemako (built in)
- Izena global bezala definitzen baldin bada, beraren gaineko erreferentzi eta asignazioak moduluaren scopean egingo dira
- Barrurengoko scopetik kanporago zehaztutako aldagaiaren bat erabiltzeko nonlocal bezala definitu dezakegu

- ez bada nonlocal bezala zehazten, aldagaia irakurketakoa izango da, eta berarengain asig-nazioaren bat egiteak erreferentzia berri bat sortuko du scope lokalean.
- SCOPEAK STATIKOKI DEFINITU: Modulu batean definitutako funtzio baten scope globala, moduluaren namespacea da. Berdin da, nondik edo nola deitzen den.
- DINAMIKOKI ERABILI: erreferentzien bilaketa exekuzio denboran egiten da, eta hor baliteke emaitza desberdinak.
- Normalean scope lokalak uneko funtzioaren namespace erabiltzen ditu
- Funtzioetaz kanpo, scope lokalak eta globalak namespace bera erreferentziatzen duta: moduluaren namespacea
- Klaseak definitzen ditugunean, namespace berri bat sartzen dugu scope lokalean

12.1.3 Esleipenei buruz

- `global` ez definitu gabeko izenen esleipenak beti barrenengo scopean egiten dira
- Esleipenek ez dute datu kopiarik eragiten
 - Izen bat lotzen dio objektu bati (binding)
 - Ezabatzean erreferentzia hori ezabatzen da

```
In [ ]: def scope_test():
        def do_local():
            spam = "local spam"
        def do_nonlocal():
            nonlocal spam
            spam = "nonlocal spam"
        def do_global():
            global spam
            spam = "global spam"
        spam = "test spam"
        do_local()
        print("Esleipen lokala eta gero:", spam)
        do_nonlocal()
        print("nonlocal esleipena eta gero:", spam)
        do_global()
        print("global eta gero:", spam)

        scope_test()
        print("global scope:", spam)
```

Global spam definitzean, modulu mailako spam aldagaia aldatzen dugu. Baina `print('global eta gero', spam)` egitean funtzioaren scopean aurkitzen du aldagaia.

12.2 Klaseak

12.2.1 Klase definizioa

```
class KlaseIzena:
    <statement-1>
    ...
    <statement-N>
```

- Klase definizioak eragina izan aurretik exekutatu egin behar dira (if batean definitzea posible izango litzateke eta baldintza betetzen ez bada ez litzateke exekutatuko)
- Klase batean sartzean namespace berri bat sortzen da eta horixe erabiltzen da local scope gisa.

- Klase definizioa batetik ateratzean,
 - klase objektu bat sortzen da. Azken finean sortu berri den namespacearen wrapper bat baino ez da.
 - Jatorrizko scope lokala berrezartzen da, eta bertan izen berri bat gehitzen da (klaseari dagokiona, adibideko KlaseIzena)

12.2.2 Klase objektuak

- Klaseek bi eratako eragiketak onartzen dituzte: atributu erreferentzia eta instanziazioa

Atributu erreferentziak

- Pythoneko puntu bidezko notazioa jarraitzen dute.
- Baliozko izen erreferentziak klasearen sorreran bere namespacean zeudenak dira

```
class NireKlasea:
    i = 1234
    def f(self):
        return "Hello world"
```

- Kasu honetan NireKlasea.i eta NireKlasea.f baliozko erreferentziak dira, lehenak integer bat bueltatzen du eta bigarrenak funtzio bat

• Instanziazioak

- funtzio deien notazioa jarraitzen du

```
x = NireKlasea()
```

- Agindu honek klaseko instantzia berri bat sortzen du eta x aldagaiari lotzen dio.
- Instanziazioak objektu huts bat sortzen da. Objektuak hasieratzeko __init__() metodo bat zehaztu dezakegu klase definizioan

```
def __init__(self):
    self.data = []
```

- funtzioak argumentuak onartu ditzazke beste edozein funtziok bezalaxe

```
class Complex:
    def __init__(self, realpart, imagpart):
        self.r = realpart
        self.i = imagpart
```

```
x = Complex(3.0, -4.5)
x.r, x.i
```

12.2.3 Instantzia objektuak

- Instantzia objektuek datu edo metodo erreferentziak onartzen dituzte
- Datu atributuak C++-eko “data member”-ak dira
- Ez dira deklaratu behar, lehen asignazioan sortzen dira
- Adibidez, demagun x lehen sortu dugun NireKlasea klaseko instantzia bat dela. Kode honek 16 inprimatuko du errorerik eragin gabe

```
x.counter = 1
while x.counter < 10:
    x.counter = x.counter * 2
print(x.counter)
del x.counter
```

- Beste erreferentzia mota metodoena da
- Metodo bat objektu baten funtzio bat da
- Objektu baten baliozko metodo izenak bere klasearen arabera dira
- Definizioz funtzio diren klase bateko atributu guztiek dagokien instantzien metodoak definitzen dituzte
- Gure adibidean `x.f` baleko metodo erreferentzia da, `NireKlasea.f` badelako. Aldiz `x.i` ez da, `NireKlasea.i` ez delako

Pythonen metodo ez da bakarrik klase instantzietarako erabiltzen, beste objektu batzuek ere badauzkate metodoak, ala nola lista objektuaren `append`, dena dela instantzien objektuei dagokien zentzuan erabiliko ditugu

12.2.4 Objektuen metodoak

- Normalean metodoak funtzio notazioarekin deitzen dira

`x.f()`

- Dena dela ez da derrigorra horrela deitzea. `x.f` metodo erreferentzia bat denez, gorde dezakegu aurrerago erabiltzeko

```
xf = x.f
while True:
    xf()
```

- Konturatu nola metodoari parametro gabe deitu diogun, naiz eta definizioan parametro bat zehazten zuen
- Metodoak erabiltzean objektua automatikoki pasatzen da lehen parametro bezala
- Gure adibideko deia (`x.f()`) `NireKlasea.f(x)` deiaren baliokidea da

12.2.5 Klase eta instantzia aldagaiak

- Orokorrean instantzia aldagaiak instantzia bakoitzarentzat bakarrik dira, aldiz klase aldagaia eta metodoak klaseko instantzia guztiek elkarbanatzen dituzte

```
class Dog:

    kind = 'canine'          # class variable shared by all instances

    def __init__(self, name):
        self.name = name    # instance variable unique to each instance

>>> d = Dog('Fido')
>>> e = Dog('Buddy')
>>> d.kind                # shared by all dogs
'canine'
>>> e.kind                # shared by all dogs
'canine'
>>> d.name                # unique to d
'Fido'
>>> e.name                # unique to e
'Buddy'
```

KONTUZ elkarbanatutako mutable atributuekin

```

class Dog:

    trukoak = []

    def __init__(self, izena:
        self.izena = izena

    def add_trick(self, trukoa):
        self.trukoak.append(trukoa)

>>> d = Dog('Fido')
>>> e = Dog('Buddy')
>>> d.add_trick('roll over')
>>> e.add_trick('play dead')
>>> d.tricks                # Zein izango da Fidoren truko zerrenda?

```

```

In [ ]: '''python
        ['roll over', 'play dead']
        '''

```

trukoak lista ez litzateke klase aldagai bezala erabili behar, aldagai bakarra instantzia guztiek elkar-banatuko dutelako

Aurreko adibiderako diseinu zuzena

```

class Dog:

    def __init__(self, izena):
        self.izena = izena
        self.trukoak = []    # instantzia bakoitzarentzat zerrenda bat sortu

    def add_trick(self, trukoa):
        self.trukoak.append(trukoa)

>>> d = Dog('Fido')
>>> e = Dog('Buddy')
>>> d.add_trick('roll over')
>>> e.add_trick('play dead')
>>> d.tricks
['roll over']
>>> e.tricks
['play dead']

```

Kontuan izan

- Datu atributuek izen bereko metodoak gainidazten dituzte. Hau arazoa izan ez dadin izendatzeari buruzko konbentzioren bat jarraitzea garrantzitsua da
- Datu atributuak klasetik edo instantzietatik atzitu daitezke. Hau da, klase abstraktu 'puruak' sortzea ezinezkoa da.
 - Datu enkapsulamentua konbentzioetan oinarritzen da, ezer ez bait du derrigortzen atributu bat ezkutatzeko (privatu bihurtzea)
- Bezeroek (instantziek), datu atributuak kontu handiz erabili beharko lituzkete. Izan ere klaseek definitutako inbentarioak apurtzeko aukera bait dago
- self lehen parametro gisa erabiltzea beste konbentzio bat baino ez da, baina konbentzio hau oso zabaldua dago, eta horrelako konbentzioak jarraitzeak kodearen irakurgarritasuna handitzen du.

- Funtzio bat den klase atributu orok, instantzientzako metodo bat definitzen du. Honek ez du esan nahi metodoa klase definizioan bertan egon behar denik derrigor

```
def f1(self, x, y):
    return min(x, x+y)
```

```
class C:
    f = f1
    def g(self):
        return 'hello world'
    h = g
```

* f, g eta h funtzioak erreferentziatzen dituzten C klaseko atributuak dira. Hortaz guztiak dira C k

C++ edo JAVA bezalako lengoaietatik gatozenez, funtzionamendu 'lasai' honek txoke egiten du, klasearen atributuak definitu behar ez izatea, objektuari dinamikoki atributuak gehitu edo kentzeak... Jarraian kontuan hartzeko puntu batzuk aipatuko ditugu
Klases kanpo definitutako funtzioen adibideak ez da gomendagarria, nahasgarria delako

In []:

In []: * Metodoek beste metodoei dei egin diezaioke _self_ erabiliz

```
'''python
class Bag:
    def __init__(self):
        self.data = []
    def add(self, x):
        self.data.append(x)
    def addtwice(self, x):
        self.add(x)
        self.add(x)
'''
```

12.2.6 Herentzia

- Klase deribatuak sortzeko aukera da herentzia

```
class DerivedClassName(BaseClassName):
    <statement-1>
    .
    .
    .
    <statement-N>
```

- Klase semeen exekuzioa klase normalena bezalakoxea da
- Atributuak erreferentziaztean lehenik eta behin klase deribatuan begiratzen da, ez bada aurkitzen guraso klasean, eta horrela guraso klaseren bat dagoen artean
- Klase deribatuak jatorrizko klasearen metodoak gainidatzi ditzazkete
- Metodoek ez daukatenez exekuzio baimen berezirik, oinarritzko klasean definitutako metodo batek, heredatutako klase bateko metodoari dei egiten buka dezake.
- Heredatutako klase bateko metodo batek jatorrizko klasearen metodo bat ordezkatu beharrean bere funtzionalitatea zabaldu dezake, gurasoaren metodoari dei egiteko BaseClass.metodoizena(self, parametroak) erabili daiteke

In []: *#### Herentziarekin lan egiteko*

Pythonek bi funtzio definitzen ditu

```

* isinstance()
    isinstance(obj, int) True izango da, soilik obj.__class__ int baldin bada

* issubclass()
    issubclass(bool, int) True da bool int-en azpiklase bat delako

```

12.2.7 Herentzia anitza

- Oinarrizko klase bat baino gehiago erabiltzean ematen da

```
class DerivedClassName(Base1, Base2, Base3):
```

```
    <statement-1>
```

```
    .
```

```
    .
```

```
    .
```

```
    <statement-N>
```

- Erreferentziak bilatzeko orduan ezkerretik eskuinera sakoneran jarraitzen dira oinarri klaseak
- ERREFERENTZIA BILK: Lehenik DerivedClassName-n, gero Base1-ean, gero Base1-en jatorri klaseetan,...

Aldagai pribatuak

- Objektuaren barrutik bakarrik atzitu daitezkeen aldagaiak dir aldagai pribatuak.
- Horrelako aldagairik EZ da existitzen Pythonen
- Hemen ere konbentzio bat erabiltzen da _ karakterearekin hasten diren izenak, aldagai pribatu gisa tratatzen dira (funtzio, datu atributu edo metodoei aplikatzen zaie)
- _ karaktereaz hasten diren aldagaiak inplementazio xehetasunak dira (ez dira API publikoaren parte gisa hartzen), eta beraien inplementazioa inongo abisurik gabe alda daiteke (kanpo moduluren bat erabiltzean adibidez)
- Azpiklaseek gainidatzitako atributuekin izen txokeak ekiditeko mangling izeneko mekanismo bat eskaintzen du pythonek.
 - Bi azpimarraz __ hasten diren izenak _ _klaseizena_erreferentzia__ ordezkatzen dira
 - Ordezkapen hau klase definizioan egiten da
- Mekanismo hau, azpiklaseek errorez oinarrizko klase atributuak ez gainidazteko dago pentsatuta, baina ez du aldagai pribaturik sortzen (posible da oraindik pribatu kontsideratutako atributuak erreferentziatu edo aldatzea)

```

In [ ]: class Mapping:
        def __init__(self, iterable):
            self.items_list = []
            self.__update(iterable)

        def update(self, iterable):
            for item in iterable:
                self.items_list.append(item)

        __update = update    # private copy of original update() method

class MappingSubclass(Mapping):

    def update(self, keys, values):
        # provides new signature for update()
        # but does not break __init__()
        for item in zip(keys, values):
            self.items_list.append(item)

```


12.3 Klase hutsak

- Batzuetan komenientziazko datu egiturak (c-ko struct en antzerakoak) behar ditugu.
- Horretarako klase hutsak erabili ditzazkegu

```
class Langilea:
    pass

mikel = Langilea()

mikel.izena = 'Mikel'
mikel.abizena = 'Mendizabal'
```